

mora per text. in l. in bone fidei secundum unam lecturam, quam ad hoc ibi ponderat Bart. ff. de eo, quod cert. loco, vbi probatur secundum gl. ibi, verb. condicetur, ver. sed i. lectura, quod si in stipulacione non sit adjectus locus solutioni, sed petitioni, utputa: Promisisti mihi dare centum, & ego ea petere promisi Placenti, nam si ibi non te inueniam, possum te alibi conuenire ratione arbitriæ actionis, & ita vertitur hoc casu officium judicis propter locum: quam lecturam seq. ibi Bart. n. 4. & restatur communem Ias. ibi, n. 9. qui laceam defendit. Vnde ex illo text. apertissime constat, quod in nostro proposito, si hic heres non sit in loco, vbi debebat conueniri, jam est in mora, & per consequens poterit conueniri vbi inueniatur, non obstante exceptione loci incompetentiæ, cum iam ex mora agatur, & ita hanc opin. ex illo text. tenet Bart. ibi, n. 4. qui dicit, quod ita est intelligenda l. nemo potest, quod est valde notandum, sequitur ibi Ias. alios allegans, n. 9. idem hic n. 88.

Aduertendum tamen subtiliter est, quod omnia exempla gl. & doctorum supra jam examinata, non videntur bona ad propositum huius l. Nam cum ipsa tractet de obligatione finienda, vel non finienda certo loco, incompetens videatur esse, adducere signa de exequitione legati certo loco fienda contra heredem, & sic de exequitione restringenda vel moderanda ad certum locum.

100 Vnde optimum est exemplum videtur, quod Angel. hic proposuit, scilicet, cum testator dixit se velle, vt heres tantum teneretur ad legatum in Civitate Bononiae, non vero alibi esset obligatus. Nam si cum jure obligatio nullo loco circumscribatur, ut in l. Caius 8. in ordine, cum simil. ff. de legat. 2. Merito quod non valeat hujusmodi voluntas testatoris, cum per eam ius alteretur, & circa illam l. Caius, videndum est omnino subtilis & doctissimus Lusitanus Arias Pinel, in repet. Rubric. l. de bon. mat. in 1. part. n. 10, vbi omnia de mundo congerit circa illam l.

101 Secundo est placet mihi exemplum Cumani hic scilicet, quando testator dixit, Cum heres peruerterit ad tam locum non tenetur amplius ad legatum: Hoc casu bene agitur de obligatione finienda certo loco, & per consequens non valebit hujusmodi testatoris dispositio per hunc text. saltem ipso iure, licet ope exceptionis valeat, nisi aut dolo aut mora hereditis fiat, quo minus heres conueniat in loco, quo testator iussit eum tantum posse conueniri, ut supradictum in exemplis glossæ.

Sequitur nunc quarta pars.

102 **G**lossæ, quæ versatur circa verbū Conditionis hujus text. dum probat, quod testator non potest facere, ut obligatio conditione finiatur. Nam inquit in gl. quod potest intelligi de conditione tacita, quæ in primo vel secundo anno deficit, ut in l. S. final ff. de cond. & demonstr. & in l. inter stipulantem, §. Sacram ff. de verb. oblig. Nam ex hoc non definit obligari heres. Sed hanc gl. reprobatur Bart. hic n. 24. vers. venio ad tertium, & est communiter reprobata, secundum Ias. hoc in 1. lectura, n. 91. & in 2. lectura, n. 124. & fundamentum Bart. hic est. Quoniam tunc conditio expressa impedit nasci obligationem, ut in l. cedere diem, ff. de verb. signif. ita & tacita, ita tenet gl. in l. item quia, §. 1. verb. male potest, ff. de pael. & ibi Bart. gl. similis in l. 2. §. fin. verb. post riupias ff. si cert. petat vbi Bart. n. 4. eandem opin. sequitur, dicit communem plures allegans Ias. in d. l. item quia, n. 21. Oros. ibi n. 7. Ergo non est dicendum neque dubitandum, utrum talis conditio impedit obligationem, vel non: testatur præterea gl. opinionem in d. l. item quia, communem plures referens, Domin. Ant., constat

constat, in stipulationibus aliud esse, ac proinde in illico bene habebit locum huiusmodi exemplum, & cu[m] his finitur hæc pars gl. & commentum Bart. super hac lege. Verum licet hoc exemplum si verum, tamen non est generale ad omnia legata, sicut nostra lex loquitur in omnibus legatis, ideo melius & generalius exemplum est, primum supra positum ex gl. hac recte intellecta, ut supra vidimus. Insuper quinta & sexta & septima particula huius gl. iam sunt declaratae, & cetera omnia, quæ hic habentur.

103 Ultimo t[em]p[or]e intellectu huius materiæ semper præ oculis habenda est distinctio Paul. de Cast. hic in fine, ad cognoscendum, quæ possit testator prohibere, & quæ nō dicens, quod illa potest testator facere in suo testamento que, possunt contrahentes, & quibus renuntiare vel derogare possunt, quæ autē illi non possunt, neq[ue] testator poterint. Quæ autem sint illa, colligitur ex distincto Bart. in l. pen. C. de pael. communiter approbata, ut supra dictum est, & eiusdem in l. ius publicum, ff. eodem titul.

Sed quia §. n. 93, dixi nō ultra omnes (quos tunc saltē vidisse) quod impensa funeris est decadenda de tertio bonorum defuncti, non vero de toto corpore hereditario, quando testator decedit non relicitis descendéntibus, sed ascendentibus, vel ascendéntibus, licet contrarium velit & dicat testator, & post s. dicta scripta vidi Greg. Lop. in l. 2. in gl. magna post medium, in vers. limitab. & c. tit. 11. partita 6. idem prius tenentem per dist. l. Regias, 6. & 30. Taur. licet non loquatur ex casu, quo testator dicat contrarium, & etiam Rodericus Suarez in repet. l. quoniam in prioribus, in declaratione l. Regia, fol. 127. numer. 8. ad fin. C. de offic. testam. vbi idem t[em]p[or]e vult de iure communi, ex quadam Baldi consilio, licet non loquatur Suarez in terminis nostrorum legum Regiarū, hic eos addere decreui, ut lector optimus hoc adiungat his, quæ ibi dixi, & certior sit in supra dicta mea opinione, & eam confirmet auctoritate tantorum virorum. Ultimo post huius operis primam editionem idem reperto tenebre adhuc Palar. Rub. & Castell. cum eodem Castell. alibi D. Joan. a Roi Inquisitorem Valent. in epitom. omnium success. c. 9. n. 31. & seqq.

S U M M A R I A.

1. Suntatis nomine licitum esse nob[is] vi.
2. Omnis definitio periculosa est in iure.
3. Suntatis Angel. de Perig. communis definitio.
4. Suntatis definitio unumquod gl. verbum declaratur.
5. Posthumus antequam nascatur, non est in patria potestate, & nihilominus habet suntatem.
6. Clericus per constitutionem sacerorum ordinum non existit a patria potestate.
7. Clerici possunt testari, licet sint filii familiæ.
8. Filium familiæ iure Regio testari.
9. Clericus quoad spiritualia non retinet patriam potestem.
10. Episcopalis dignitas liberat filium a patria potestate.
11. Episcopus filius a patre non amittit suntatem.
12. Episcopus filius, si prætereat in testamento a patre, habet ius dicendi nullum.
13. Posthumus quomodo possit habere suntatem, prima ratio.
14. Posthumus, quod in favorabilibus habeatur pro nato, procedit ex fictione.
15. Verbum, sum, es, fui, denotat veritatem.
16. Lex in his, quæ sunt iuris, potest singendo disponere.
17. Posthumus quomodo habeat suntatem, secunda ratio.
18. Posthumus dum est in ventre, non habet suntatem.
19. Posthumus natu habet suntatem, ex casu, quo si viru p[ro]tre nascetur, suus foret.

- 58 fiendam, & hic est secundus intellectus dicitur. si filius
heres.
54 Suis non tollitur per dationem substituti vulgaris re-
spectu legitimam, & aliae plures limitationes remissive.
55 Suis quod tollatur per dationem substituti vulgaris
quoad omnes effectus suis, & sic quod transmis-
sionem.
56 Ius transmissionis ex potentia iuris deliberaendi, & ex
potentia sanguinis preferit substitutioni vulgaris.
58 L. si C. de repud. hered. quod non habeat locum in si-
lio suo, cui est datus substitutus vulgaris.
58 L. si C. de repud. hered. non habet locum in filio suc-
cedente in maioratu.
59 Suis ap tollatur per dationem coheredis extranei.
60 Proviso legis, que est fundata in iure speciali, tollitur
per prouisionem hominum, secus si proviso legis sit fun-
data in iure communis. [intellexi].
61 Lapud Iulianu. & idem Julianus, ff. ad Trebell. in-
61 Contra communis opiniones non esse passim tenendum,
rarissime, idq. iustissime.
62 Transmissio ex potentia suitatis non impeditur datione
coheredis extranei.
63 Suis non tollitur datione coheridis extranei quoad ea
que sunt extra testamentum.
64 L. si C. de repud. hered. habet etiam locum in filio suo,
dato coherede extraneo.
65 Si heredes sunt etiam ignorantes, & quasi domini di-
cuntur in vita patria.
66 Possessio an continuetur in suo, sicut dominium absque
noua apprehensione.
67 L. 2. §. ff. pro hered. intellectus.
68 Possessio non transfertur absque naturali apprehensione
in casib[us], in quibus dominium transferetur sine tradi-
tione.
69 Glos quadam saluantur & concordantur,
70 L. cum heredes in princ. ibi, Nisi naturaliter ap-
prehensa, si. de acquir. possit intellectus.
71 Possessio vera non datur in iuribus incorporalibus, sed fi-
ctam quasi possessionem dari.
72 L. de Soria vulgo dicta, que est l. 3. tit. 13. li. 4. ordin. no-
ua recop. declarata, & num. seqq.
73 Exequitium remedium hodie iure Regio successoris ab
intestato competit, & n. 74.
74 Exequitium remedium ante d.l. de Soria, non com-
petebat successoribus ab intestato, sed officium indicis
tum suis, & scidem operabatur exsistens suita quod
tabula testamenti.
75 Filius vel alius heres in testamento scriptus potest intra-
re propria auctoritate bona hereditaria tacentia ab q[ui]o
eo, quod incurrit in penas d. l. de Soria.
76 Filius post mortem patris potest ingredi propriam auctori-
tatem possessionem bonorum paternorum, & ea uti.
77 Possessio defunctorum transfertur in eius heredem absq[ue] alia
apprehensionis, si defunctus possidebat per colonum, &
colonus defuncto domino continuerit possessionem nomine
heredis.
78 Sui an possit usucapere pro herede; & n. seqq. hoc nu-
mero ponitur i. opinio negativa.
79 Suis si nolit succedere ex primo capite unde liberi,
sed ex secundo, vel tertio, tanquam agnatus, vel cognati,
an possit usucapere pro herede; & n. 80. & 89.
80 Sui in iure triplice caput habent ad succedendum, un-
de liberi, unde agnati, unde cognati.
81 Sui quod possit usucapere pro herede, secunda opinio af-
firmativa.
82 L. 2. §. ff. pro hered. intellectus.
83 L. nihil. C. de usucapere pro hered. intellectus.
84 Novus intellectus eiusdem.
85 Existens suhereditis non est sufficiens sine immisione
ad inducendam confusionem actionum.
- 86 Suitatem habet filius succedans tanquam agnatus, vel
cognatus.
87 Suis heres gabellam solvere non tenetur ex hereditate
patris sibi delata, stante l. vel statuto, quod de qualibet
hereditate, qua alicui obvenierit, salua gabella.
88 Rationes quadam explicantur, quare testamentum, in
quo filius in potestate est praeferitus sit ipso iure nullum.
Legitima filii in vita patris non est debita, sed quasi de-
bita, & ipsi filii non dicuntur domini, sed quasi domini.
89 Pater non tenetur solvere legitimam in vita sua pro
condemnatione delicti filii sui.
90 Hoc limitatur, quando statuto cauetur, ut pater tenea-
tur solvere condemnationem pro filio.
91 Huiusmodi statutum si sit, quomodo debeat intelligi.
92 Pater licet non tenetur, si solvit ex voluntate condena-
tionem pro filio, an posse a ipse filius conferre teneatur
post mortem patris alii fratribus, quod pro suo delicto
pater communis solvit.
94 Confiscatis bonis filii propter aliquod delictum, an cen-
seatur etiam confiscata legitima sibi quasi debitam
bonis patris viuenie.
95 Filius qui deliquerit, an possit repudiare hereditatem ma-
tri sibi delatam post delictum, in prauidicium offensi-
tus sibi competentis per sententiam.
96 Suis Filius an possit repudiare hereditatem patris, re-
tentia sibi legitima.
97 Filius melioratus potest acceptare meliorationem, &
pralegatum, ceteraq[ue] bona repudiare.
98 Hereditas iacens non datur, ubi est suis heres.
99 Curator an debet dare hereditati iacenti? & n. 107.
& 107.
100 Beneficium abstinenti datum filii suis, est de iure pre-
torio.
101 Pratores quare hoc beneficium concederint.
102 Creditores an habeant intentionem suam fundatam ad
aduersus filium suum, licet non constet de aditione vel
immisione? & num. sequent. & in hoc numero ponitur
prima opinio affirmativa.
103 Fideicommissarius creditor est.
104 Argumentum a coniunctione duarum legum, validum
est in iure.
105 Creditores, quod non habeant intentionem suam funda-
tam aduersus suum, secund. opinio negativa.
108 Ius adeundi & immiscentis durat 30 annos.
109 Index non potest abbreviare tempus adeundi a iure
datum & competens, & quomodo hic intelligatur.
110 Filiis succedentes in feudum patris, non acquirunt suc-
cedendo, sed acquisitione capiunt cum libera administra-
tione.
111 Filius Regis an Rex vocari debeat, licet Regnum non
habeat.
112 Glos seu dictum Doctoris debet intelligi secundum iura
qua allegat.
113 Habens priuilegium ab Imperatore legitimam quiscum-
que spuriis, exceptis filiis Comitum & Banorum, an
possit legitimare filios spuriis filii comitis viuentis.
114 Estimatum patris confitetur estimum filii, & ibi infer-
tur ex hoc.
115 Hoc procedit in publicis munib[us], secus in priuatis.
116 Filius litigans, qui non habet immobilia, non excusat
a satisfacione l. sciendum, ff. quis sat. dar. cog. propter
immobilia patris.
117 Emancipatus definit esse in patris potestate, & suis esse
per emancipationem.
118 Filius vel filia per contraculum matrimonii, de iure com-
muni non liberatur a patria potestate.
119 Sed iure fori liberatur, quibusdam concurrenti-
bus.
120 L. Taur. liberatur etiam illis concurrentibus, sed tan-
cum quod sit velatus.

121 An

Repetit. text. in §. Sui, de Hered. qualit. & different.

- 121 An procedat tantum in favorabilibus, vel et-
iam in odiosis.
122 Filius velatus si existat ingratus patri, an possit reno-
vare in patriam potestatem.
123 Filio exheredato, nepos non efficitur suus auo, & ideo
potest praeferiri.
124 Filius exheredatus amittit suitatem per exheredationem.
125 L. qui aliena §. interdum ff. de acquirend. he. ed. intel-
lectus.
126 Pater potest in testamento tollere suitatem filii.
127 Nepos si institutus ab auo, praeferito filio patre nepo-
tis est suus auo.
128 Exheredatio ita demum valet, si hereditas aedatur.
129 L. si quis posthunc. §. si filium ff. de lib. & posthum. &
l. si quis filio exheredato, in princip. ff. de iniust. rupt.
130 Res qua habet iam effectum suum, licet perueniat ad
casum, a quo incipere non potuit, non vitiatur.
131 Sublatia est differentia hodie emancipationis & patria
potestatis.
132 Emancipatus hodie est suis ab intestato, secus vero con-
ditio testamento.
133 Emancipato rumpente testamento patris per contra-
tabulas, omnes filii, tam sui, quam emancipati, eodem
modo succedunt.
134 Tit ff. de coniungen. cum emancip. lib. eius, an hodie sit
correclus, & num. seqq.
135 Titul ff. de coniungen. cum emancip. lib. eius, ad quid
fuerit introclus.
136 Titul ff. de coniungen. cum emancip. lib. eius, ab intesta-
to tantum est correclus.
137 Correctioratione legis censetur correcta & ipsa lex.
138 Titul. ff. de coniungen. cum eman. lib. eius, est etiam
correclus, quando filius emancipatus praeferitur inte-
stamento sine causa insertione.
139 Emancipatus filius praeeritus sine causa insertione, est
suis, & habebit hoc casu ius dicendi nullum.
140 Eman. pars filia institutus, nepote ab eo praeerito,
est suis.
141 Ius rumpendi regulatur a iure succedendi ab intestato.
142 Stante statuto, quod filia dotata non succedat ab inte-
stato, si ipsa praeerita sit in testamento, vel exhereda-
ta, non poterit illud rumpere.
143 Bart. opin. in Gallus. §. & quid si tantum, n. 7. ff. de l.
& post fundata. (pato.)
144 Pater non potest substituere pupillariter filio emanic-
pationis & partis potestatis, in quibus hodie sit sublatia, & in quo daret.
145 Differentia emancipationis & partis potestatis, in qui-
bus hodie sit sublatia, & in quo daret.
146 Emancipatus non transmittit etiam hodie heredita-
tem non aditam ex potentia suitatis.
147 Filius uxoratus & velatus, etiam hodie non transmis-
tit hereditatem non aditam ex potentia suitatis.
148 Emancipatus etiam hodie non gaudet beneficio l. si. C.
de repud. hered.
149 Emancipatus filius etiam hodie non habet tria capita
ad succedendum sicut suis.
150 Adoptatus filius est suis adoptanti.
151 Adoptatus filius transmittit hereditatem non aditam
ex potentia suitatis.
152 Adoptatus ab extraneo tantum succedit ab intestato,
& dicitur suis ei, non vero ex testamento.
153 Adoptatus ab auo succedit contra testamenitum ipsum,
& ita intelliguntur duo iura.
154 Adoptionis & arrogationis differentia.
155 Arrogatio debetur quarta pars bonorum arrogatoris,
& an adoratio ab extraneo idem sit dicendum, & nu-
meris seqq.
156 Adoptato ab auo an debetur dicta quarta.

69

- 157 Quartu, qua debetur filii arrogatio, quorum honorum
intelligatur, & quomodo arrogatus succedat cum aliis
filii naturalibus.
158 Arrogatio sive adoptio facta ab eo, qui liberis vel revo-
tes non habebat, nativitate filiorum irritatur b. Regia,
praterquam in adoptatis ab auo paterno vel materno,
num. 160.
159 Legitimatione facta per rescriptum Principis ad suc-
cendum, tempore quo alii legitimati non existabant, ir-
ritatur per nativitatem legitimorum & naturalium.
160 Legitimatius per subsequens matrimonium, succedit
cum legitimis.
161 Arrogatio vel adoptatus ab eo, qui alios filios habet, an
succedat cum eis.
162 Habens filios legitimatos & naturales, an possit legitima-
re alios naturales tantum, remissive.
163 Legitimatius per oblationem curia, vel per subsequens
matrimonium, sublati in patris potestatem, & effici-
tur suis.
164 Legitimatius per oblationem curia, vel per subsequens
matrimonium, sublati in patris potestatem, & effici-
tur suis.
165 Legitimatius supradicta erit secundum veritatem, &
non secundum fictionem.
166 Pater potest substituere pupillariter filio legitimato.
167 Legitimatius ad feuda cum clausula derogatoria gene-
rali omnium legum & constitutionum, & quorūcunque
in contrarium facientium, an possit succedere in feu-
do, in quo certa qualitates requiruntur.
168 Legitimati efficiuntur liberi antea nati per subsequens
matrimonium, licet nuptia contrahantur ab eo, qui in
extremis sit.
169 An id procedat, ut legitimati huiusmodi excludat sub-
stitutum datum in casu quo heres decederet sine liberis.
170 Legitimatius ita demum excludit substitutum, si ipse
substitutus citatus fuerit. (interest.)
171 Citari debet in quoconque actu prauidiciale ille, cuius
172 Citari debet illi, quibus est aliquid ius quicquam, quā-
do filius naturalis legitimatur post mortem patris, imo
consensus illorum requiritur.
173 Legitimati an efficiantur filii antea nati per subsequens
matrimonium, quando in eo adest impedimentum sus-
cipienda proli. (interest.)
174 Legitimatius transmittit hereditatem non aditam ex
potentia suitatis.
175 Legitimatius filii debetur eadem legitima, qua debetur
filii legitimis & naturalibus.
176 Legitimatimi an excludant feminas, stante statuto quod
stantibus filio masculis, filia femina non succedant.
177 Legitimatius filius praeeritus a patre in testamento vel
exheredatus, habet omniaremedie, que filius legit-
imus & naturalis habet contra testamenitum patris.
178 Legitimatione rumpitur testamenitum antea factum, si-
cuit agnatione posthumum.
179 Legitimatii filii, an admittantur ad emphyteos in Ec-
clesiastica, suscepunt pro se & filios suis.
180 Legitimatione filii naturalis an reuocatur donatio in-
in l. vii quam, C. de reuoc. don. remissione.
181 Legitimatius per rescriptum Principis, quod non subuer-
tit donationem in casu d.l. si vnquam.
182 Legitimatii an faciant desicere fideicommissum in casu
l. cum acutissimi, cum simil. C. de fideicom.
183 Legitimatii an succedant & habeant suitatem stantib.
legitimis & naturalibus, & an eo casu, quo cum eis
succedat, possint meliorari.
184 Tex. in l. hac consultissima, §. ex imperfecto, C
de teltam, an habeat locum inter filios legitimatos.
185 Tex. in l. cum filios famili. ff. delegat. l. an habeat lo-
cum in filio legitimato.
186 Omnia iura loquuntia filii legitimis, habent etiam
locum regulariter in filiis legitimatis.
187 Legitimatii filii an gaudent nobilitate patris, hoc est
hidalguia vulgo dicta, & num. seqq.